

ظهور عاشورا به تماشای یک رسم قدیمی عزاداران حسینی بروید

آیین خیمه سوزان در محله های پایتخت

✓ سنجیده مرادی

عزاداری های ماه محرم در ایران آداب و رسوم مختلفی دارد که برخی از آنها قدمتی تاریخی و چند صدساله دارند. همین آیین ها هر سال در ماه محرم، علاوه بر مردم کشورمان، گردشگران خارجی زیادی را به شهرهای مختلف ایران می کشاند. یکی از این آداب و رسوم، آیین خیمه سوزان است که هر سال ظهر عاشورا در نقاط مختلف کشور از جمله تهران اجرا می شود و عزاداران بسیاری را به خود جذب می کند. بانی خیمه سوزان ها اغلب هیئت ها هستند. این آیین برگزار می شود تا یادای باشد از آتش زدن چادرهای یاران امام حسین (ع) در واقعه کربلا.

بلوار قدس

مشعل گردانی سنتی

آیین آتش زدن خیمه دولت آباد شهری هر ساله با مراسم مشعل گردانی در بلوار قدس که مسجد بزرگ کاظمینی در آن قرار دارد شروع می شود.

معرفی

نشانی

شهرری، دولت آباد

نزدیک ترین ایستگاه اتوبوس: قدس

نزدیک ترین ایستگاه مترو: دولت آباد

آیین مشعل گردانی معمولاً در شب های هشتم، نهم و دهم محرم توسط عراقی های مقیم این محدوده از تهران انجام می شود که لوح آن شب عاشورا است. این مشعل ها ظاهر عاشورا خیمه های برپا شده در این بلوار را به آتش می کشند. بعد از آتش کشیده شدن خیمه ها عزاداران به صورت یزله که نوعی آیین مذهبی در دسته های سینه زنی است و با شور زیاد در حالی که به سر و سینه خود می زنند و نوحه می خوانند برای خاموش کردن آتش به سمت خیمه های در حال سوخت می روند. بعد از خاموش شدن آتش، نماز ظهر عاشورا را برپا می کنند.

بقعه سه دختران

مشعل گردانی سنتی

مسئولیت برگزاری مراسم خیمه سوزان را در بقعه سه دختران شهری، هیئت کربلایی ها که از هیئت های قدیمی تهران است، برعهده دارد.

معرفی

نشانی

محله هاشم آباد، میدان سلمان فارسی، خیابان قمی

نزدیک ترین ایستگاه اتوبوس: پمپ گاز

نزدیک ترین ایستگاه مترو: متروی حرم حضرت شاه عبدالعظیم حسنی (ع)

کاروانی از شبیه خوان ها

در این مراسم کاروانی بزرگ از شبیه خوان ها که برخی لباس سپاهیان امام حسین (ع) و برخی لباس لشکر یزدیان را بر تن دارند، بخشی از واقعه روز عاشورا را به نمایش می گذارند. مردم هم در کنار این دسته به عزاداری می پردازند. نواختن گسترده طبل ها در این مراسم یادآور طبل زدن دشمن در زمان حمله لشکر یزید و این زیاد به خیمه گاه اهل بیت امام حسین (ع) و اهل حرم است. بعد از به صدا در آمدن طبل ها خیمه هایی که در این محدوده برپا شده، توسط شبیه خوانان دسته یزدیان به آتش کشیده می شود.

میدان ابودر

مشعل گردانی سنتی

میدان ابودر از میدان های جنوب پایتخت است که هر ساله مراسم خیمه سوزان با حضور خیل جمعیت در آن برگزار می شود.

معرفی

نشانی

خیابان ابودر شرقی، بلوار ابودر

نزدیک ترین ایستگاه اتوبوس: ۱۸ متری

نزدیک ترین ایستگاه مترو: شهرک شریعتی

یادگاری از خیمه حسینی

اجتماع بزرگ هیئت های مذهبی در روز عاشورای حسینی تبدیل به سنتی دیرینه در میدان ابودر شده و هر ساله جمعیت کثیری در این میدان حضور پیدا می کنند تا در کنار عزاداری شاهد مراسم خیمه سوزانی باشند که ظهر آن روز و پیش از اقامه نماز در اینجا برگزار می شود. رسم است که بعد از آتش کشیدن خیمه ها هر کس تکه ای از پارچه های سوخته را به عنوان یادگاری از آیین عزای حسینی به خانه ببرد. همچنین در این روز آستان مقدس امامزاده حسن (ع) هم در همین محله پذیرای عزاداران حسینی است.

میدان امام حسین ع

مشعل گردانی سنتی

میدان امام حسین (ع) محل برگزاری بسیاری از مراسم و یژه محرم است و هر سال مراسم خیمه سوزان با حضور دسته های عزاداری و هیئت های مختلف در آن انجام می شود.

معرفی

نشانی

خیابان انقلاب، میدان امام حسین (ع)

نزدیک ترین ایستگاه اتوبوس: امام حسین (ع)

نزدیک ترین ایستگاه مترو: امام حسین (ع)

خیمه سوزان در پلازای شهری

ظهور عاشورا جمع زیادی از عزاداران سیدالشهدا (ع) در قالب هیئت های عزاداری در میدان امام حسین (ع) تجمع می کنند. جمعیت حاضر در این میدان ابتدا به عزاداری برای سیدو سالار شهیدان می پردازند، سپس طبق رسم هر ساله خیمه هایی که در اینجا برپا شده اند توسط شبیه خوان هایی که لباس سپاه دشمن بر تن دارند و رجز می خوانند به آتش کشیده می شوند. تا خاموش شدن آتش مردم به عزاداری می پردازند. پلازای میدان امام حسین (ع) فضای مناسبی برای برگزاری مراسم آیینی، نمایش های عاشورایی و تعزیه فراهم کرده است.

چهاراه گلوبندک

بزرگ ترین و شناخته شده ترین مراسم خیمه سوزان تهران که هر سال گردشگران خارجی زیادی برای تماشای آن می آیند، در چهارراه گلوبندک برپا می شود.

معرفی

نشانی

خیابان پانزده خرداد، حسینیة کربلایی ها

عزاداری با صدای نقاره

آیین عزاداری به سبک کربلایی های مقیم تهران در چهارراه گلوبندک در عاشورا سوگواران حسینی را از نقاط دور و نزدیک تهران به سوی خود می کشد. در روز عاشورا و پس از اذان ظهر و اقامه نماز، دسته های عزاداری بازار در چهارراه گلوبندک دور هم جمع می شوند. صدای شیپور و نقاره که از حسینیة کربلایی ها بلند می شود همه مردم عزادار رهگذر از چهارراه گلوبندک به صف می شوند. پیشقراولان حسینیة کربلایی ها با پیراهن های سیاه بلند و حمایل های سبز رنگ با صدای طبل، نقاره، سنج و شیپور از مقابل حسینیة به راه می افتند. این دسته ها با دسته های عزاداری نقاط دیگر شهر تفاوت دارند؛ برای مثال در این مراسم از طبل های پوستی و شیپور استفاده می شود که هم صدای گوشخراشی را در مقایسه با طبل های وارداتی تولید نمی کنند و هم ظاهر سنتی عزاداری این قسمت از شهر را حفظ می کنند.

نماز ظهر عاشورا بعد از خیمه سوزان

در این روز گروهی از شبیه خوانان و تعزیه گردانان که عده ای لشکریان عمر بن سعد و عده ای دیگر بازماندگان امام حسین (ع) هستند، در مجاورت خیمه بزرگی که در وسط چهارراه برپا شده، جمع می شوند. شبیه خوانان سپاه عمر بن سعد، ابتدا به سمت خیمه بزرگ تر که به نام امام حسین (ع) است می روند و آن را به آتش می کشند و مشعل به دست، به دور خیمه می گردند. سرانجام سپاهیان شام و عراق تمام خیمه ها را به آتش می کشند و مردم نیز با گریه و شیون، یا حسین (ع) می گویند.

بعد از مراسم خیمه سوزان، نماز ظهر عاشورا باشکوه بسیار برگزار می شود.